

a vydávaný v Bratislave. Zodpovedným redaktorom je Dr. František Kozma, ktorý je súčasne osobným tajomníkom poslanca Esterházyho.

Poslanec Ján Esterházy na poslednej schôdzi užšieho výboru strany mal sa zmieniť o tom, že bratislavskí Maďari sú sklamaní nad tým, že nepripadli k Maďarsku, že však toto není nezmeniteľným faktom, lebo podľa plánu grófa Ciana má sa Bratislava v najkratšej dobe stať slobodným medzinárodným prístavným mestom na Dunaji so zvláštnym štatútom.

O Slovákoch, ktorí podľa viedenského rozhodnutia pripadli k Maďarsku, povedal Esterházy, že o nich nemá strach, lebo im maďarská vláda poskytne plnú možnosť kultúrneho a národného vývinu a že očakáva takéto gesto aj od slovenskej vlády pre tých Maďarov, ktorí boli nútení ostať v rámci Česko-Slovenskej republiky.

Slovensko – tak ako bude po 10. novembri² vyzerať – nebude vraj životaschopné a možnosť zmierlivej spolupráce s Čechmi zo dňa na deň sa zmenšuje. Z priateľstva k Nemecku dá sa tiež čoskoro očakávať vytretzenie a tým sa vyvinie jediná možnosť úzkej spolupráce s Maďarmi. Pre túto poslednú fázu pripravuje sa usilovne nálada u italskej vlády. Tiež Vatikán je k tomu vraj naklonený, lebo sám v tomto riešení vidí položenie akéhosi koridoru proti rozširovaniu sa nemeckého nacionálneho socializmu. Pripojenie Slovenska k Maďarsku muselo by sa stať na základe samourčovania národov a proti tomu by nemohol ani Hitler nič namietať, lebo sám tiež požaduje samourčovacie právo pre všetky národy.

Poslanec Ján Esterházy vraj nechce prijať funkciu štátneho tajomníka pre maďarské otázky³, lebo strana nechce uznať dnešný stav za konečný. Poslanec Esterházy odcestoval do Budapešti pre inštrukcie a informácie v tom smere, ako sa má strana zachovať. Esterházy bude dňa 10. novembra pri okupácii v Košiciach. Nie je vylúčené, že navštíví aj grófa Ciana v Ríme.

Policajný riaditeľ:
Dr. Jusko

SNA, KÚ, kart. 254, č. 71 207. Originál, strojopis.

¹ Po zjednotení obidvoch maďarských menšinových politických strán roku 1936 oficiálny názov strany znel: Zjednotená maďarská strana (ZMS).

² Deň, keď podľa 2. článku viedenského rozsudku maďarská armáda mala ukončiť obsadzovanie odstúpeného teritória.

³ Podľa Völkischer Beobachter J. Tiso vyhlásil, že maďarská menšina na Slovensku získala vo vláde post štátneho tajomníka za predpokladu, že podobne bude postupovať aj maďarská vláda voči slovenskej menšine – Új Hírek, 24. 11. 1938.

8. november 1938 Bratislava.

List J. Esterházyho predsedovi slovenskej vlády J. Tisovi o splnomocnení predstaviteľov Zjednotenej maďarskej strany na rokovanie v záležitostiach bratislavských Maďarov.

Miniszterelnök úr!

Tisztelettel kérem sziveskedjék tudomásul venni, hogy a pozsonyi magyarság képviselői me-

gbizásom alapján a Miniszterelnök úr bölcs vezetése alatt álló minisztérium és a többi minisztérium előtt következők:

Aixinger László dr., Cottely János dr., Florián János, Kontsek György és Neumann Tibor dr. Erről a többi minisztériumot is értesíteni kérem.

A neveztek bármikor rendelkezésére állnak Miniszterelnök úrnak és a többi miniszter úrnak. Kérem tehát, hogy a magyarság ügyeiben kizárólag hozzájuk fordulni és kizárólag velük érintkezni sziveskedjék, mert ily módon a leghathatósabban kívánjuk szolgálni azt az építő munkát, amely Szlovákia és mindnyájunk legfontosabb érdeke.

Kiváló tisztelettel:
Esterházy János

Pán ministerský predseda!

Úctivo prosím zobrať láskavo na vedomie, že na základe môjho oficiálneho poverenia v styku s ministerstvom pod Vaším múdrym vedením a ostatnými ministerstvami budú bratislavských Maďarov zastupovať tieto:

Dr. László Aixinger, Dr. János Cottely, János Florián, György Kontsek a Dr. Tibor Neumann.

Prosím, aby ste to dali na vedomie aj ostatným ministerstvám.

Menovani sú kedykoľvek k dispozícii pánovi ministerskému predsedovi a ostatným pánom ministrom. Prosím teda, aby v záležitostiach Maďarov sa výlučne na nich obracali a s nimi udržiavali kontakty. Takýmto spôsobom najefektívnejšie podporíme budovateľskú prácu, ktorá pre Slovensko a pre všetkých nás je najdôležitejším záujmom.

S hlbokou úctou
Esterházy János

SNA, ÚPV, kart. I, č. 1 047. Originál, strojopis.

13

8. november 1938, Bratislava.

Memorandum Zjednotenej maďarskej strany predsedovi slovenskej vlády J. Tisovi o požiadavkách maďarskej národnostnej skupiny v Bratislave.

Miniszterelnök úr!

A bécsi döntés által történt határmegvonás után Szlovákiában maradt magyarság teljes erővel részt kíván venni Szlovákia építő munkájában, de sürgősen kívánja azt is, hogy a bécsi döntés szertint részére és nevezetesen a pozsonyi magyarság javára megállapított jogok tényleges keresztülvitele minél előbb megtörténjék.¹

Az érdemleges és közös munka mielőbbi megkezdése érdekében szükségesnek tartjuk Pozsony lakosságának megnyugtatót és ezért sürgősen kérjük, hogy az alábbiakat figyelembevenni, azok értelmében a megfelelő szükséges rendelkezéseket haladéktalanul kiadni és azok pontos végrehajtását ellenőriztetni sziveskedjék.

1. A magyar nemzetiségű katonaság elbocsátása. A 217/1938 sz. Kormányrendelet érvényének kiterjesztése a magyar nemzetiségű katonákra². Bazin, Lőcse és Eperjes mellett táborokban